

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 343/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], toho času v Ústave na výkon väzby Žilina, zastúpenej JUDr. Lenou Kozákovou, advokátska kancelária, Mieru 282, Námestovo, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Tp 8/2018 a postupom Krajského súdu v Žiline a jeho uznesením z 27. júna 2018 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 26/2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], toho času v Ústave na výkon väzby Žilina (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. Lenou Kozákovou, advokátska kancelária, Mieru 282, Námestovo, vo veci namietaného porušenia jej základného práva

na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Tp 8/2018 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením z 27. júna 2018 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 26/2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že voči sťažovateľke je vykonávané väzobné trestné stíhanie pre trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa ustanovení § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľka bola vzatá do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 7 Tp 8/2018 zo 7. júna 2018 z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Krajský súd rozhodol o jej sťažnosti podanej proti prvostupňovému rozhodnutiu uznesením sp. zn. 2 Tpo 26/2018 z 27. júna 2018, ktorým napadnuté rozhodnutie zrušil a rozhodol o vzatí sťažovateľky do väzby z dôvodu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

3. Sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu dôvodí: *„Sťažovateľka trvá na tom, že jej väzba je nezákonná, pretože o jej sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo zo dňa 07.06.2018, sp.zn.: 7Tp/8/2018 o vzatí do väzby rozhodol Krajský súd v Žiline po uplynutí zákonných lehôt v zmysle § 190 ods.3 a §192 ods.3 Trestného poriadku. Sťažovateľka je toho názoru, že ak Okresný súd Námestovo rozhodol uznesením o jej vzatí do väzby dňa 07.06.2018 mal v zmysle § 190 ods.3 Trestného poriadku zabezpečiť predloženie spisu nadriadenému súdu na rozhodnutie najneskôr v nasledujúci pracovný deň. Zo súdneho spisu však vyplýva, že tento bol Krajskému súdu v Žiline predložený až dňa 21.06.2018, t. j. 14 dní od rozhodnutia. Takýto postup Okresného súdu Námestovo nerešpektoval požiadavku prednostného a urýchleného rozhodovania o väzbe vyplývajúcu z čl. 17 ods.2 a 5 Ústavy SR. Sťažovateľka je toho názoru, že rovnako postup a rozhodnutie Krajského súdu v Žiline je nezákonný, pretože tento svojím rozhodnutím neodstránil protiprávny a ústavne nesúladný stav, ktorý mal zistiť prieskumom postupu prvostupňového*

súdu. Podľa názoru sťažovateľky mal preto Krajský súd v Žiline rozhodnúť o jej prepustení z väzby na slobodu.“

4. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby rozhodol o jej sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a jej práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Tp 8/2018 a postupom krajského súdu a jeho uznesením z 27. júna 2018 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 26/2018, uznesenie krajského súdu zrušil a prikázal krajskému súdu prepustiť ju na slobodu.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a svojho práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru. Porušenie označených práv odôvodňuje sťažovateľka porušením požiadavky urýchleného rozhodovania pri tzv. prvotnom rozhodovaní o vzatí jej osoby do väzby.

8. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 3 ústavy obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín a pri trestných činoch terorizmu do 96 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

9. Právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného byť ihneď predvedený pred sudcu, ktorý posúdi zákonnosť dôvodov jeho väzby a nariadi prepustenie z väzby, ak je väzba nezákonná (tzv. prvotný súdny prieskum pozbavenia osobnej slobody väzbou). Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 3 dohovoru.

10. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky, okrem iného, aj na rýchlosť tohto preskúmania. Platí to aj v prípade prvotného súdneho prieskumu pozbavenia osobnej slobody väzbou. Požiadavka urýchleného predvedenia pred sudcu a urýchleného preskúmania dôvodnosti väzby je vyjadrená a konkretizovaná v ustanovení čl. 17 ods. 3 ústavy, v zmysle ktorého je sudca rozhodujúci o vzatí obvineného do väzby v prvom stupni limitovaný konkrétne vymedzenou lehotou, keď musí do 48 hodín (resp. do 72 hodín pri obzvlášť závažných zločinoch) od prevzatia vypočuť zadržanú osobu a rozhodnúť o jej väzbe, prípadne o jej prepustení na slobodu, ak nezistí dôvody väzby.

11. Z obsahu uznesenia okresného súdu sp. zn. 7 Tp 8/2018 zo 7. júna 2018, ktorým bolo rozhodnuté o prvotnom vzatí sťažovateľky do väzby, vyplýva, že sťažovateľka bola spolu s návrhom príslušného prokurátora na vzatie do väzby prvostupňovému súdu odovzdaná 6. júna 2018 o 9.30 h, pričom okresný súd ju riadne vypočul a rozhodol o jej vzatí do väzby 7. júna 2018 o 9.47 h. Ústavou predpísaná lehota, tak ako je uvedená v predchádzajúcom bode 9 tohto rozhodnutia, bola teda okresným súdom rozhodujúcim o väzbe sťažovateľky riadne dodržaná.

12. Sťažovateľka sa domnieva, že na ďalší postup pri rozhodovaní o jej väzbe, resp. pri rozhodovaní o sťažnosti, ktorú podala proti prvostupňovému rozhodnutiu o jej vzatí do väzby, mali byť aplikované § 190 ods. 3 a § 192 ods. 3 Trestného poriadku. V konkrétnosti sa sťažovateľka domnieva, že okresný súd mal „zabezpečiť predloženie spisu nadriadenému súdu na rozhodnutie najneskôr v nasledujúci pracovný deň“.

13. Podľa ustanovení § 190 ods. 1 Trestného poriadku orgán, proti ktorého uzneseniu sťažnosť smeruje, môže jej sám vyhovieť, ak sa zmena pôvodného uznesenia nedotkne práv inej strany trestného konania. Ak ide o uznesenie policajta, ktoré bolo vydané s predchádzajúcim súhlasom prokurátora alebo na jeho pokyn, môže policajt sám sťažnosti vyhovieť len s predchádzajúcim súhlasom prokurátora. Podľa ustanovení § 190 ods. 2 Trestného poriadku, ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie a) policajt prokurátorovi, ktorý vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, a ak ide o sťažnosť proti uzneseniu, ku ktorému tento prokurátor dal súhlas alebo pokyn, jeho prostredníctvom nadriadenému prokurátorovi, b) prokurátor alebo súd nadriadenému prokurátorovi alebo súdu, c) vyšší súdny úradník alebo súdny tajomník predsedovi senátu a v prípravnom konaní sudcovi pre prípravné konanie, ktorí majú pri tomto rozhodovaní postavenie nadriadeného orgánu, d) asistent prokurátora prokurátorovi, ktorý vykonáva alebo vykonával dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní a ktorý má pri tomto rozhodovaní postavenie nadriadeného prokurátora. Podľa § 190 ods. 3 Trestného poriadku, ak bola podaná sťažnosť proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby, sudca pre prípravné konanie bez meškania predloží vec nadriadenému súdu na rozhodnutie, okrem uznesenia o nevzatí do väzby podľa § 403. Predloženie spisu zabezpečí sudca pre prípravné

konanie alebo na jeho žiadosť Policajný zbor najneskôr v nasledujúci pracovný deň. Rovnako sa postupuje, ak podá sťažnosť obvinený proti uzneseniu o vzatí do väzby v konaní podľa § 204 ods. 1 alebo bola podaná sťažnosť proti uzneseniu o väzbe, ak súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhoduje podľa § 76 ods. 3 alebo 4.

14. Zo znenia citovaných ustanovení Trestného poriadku (pozri predchádzajúci bod 12 odôvodnenia tohto rozhodnutia) a ich systematického výkladu už na prvý pohľad jasne vyplýva, že tvrdenie sťažovateľky o zákonom uloženej povinnosti okresného súdu predložiť podanú sťažnosť nadriadenému súdu na rozhodnutie „*najneskôr v nasledujúci pracovný deň*“ je celkom zjavne nesprávne.

15. Všeobecnými ustanoveniami upravujúcimi postup na predkladanie sťažností (aj v prípade sťažností vo väzobných veciach) sú ustanovenia § 190 ods. 2 Trestného poriadku v zmysle ktorých prvostupňový súd, ktorý rozhodol vo väzobnej veci, pokiaľ sám nevyhovел uplatnenej sťažnosti, musí počkať na uplynutie zákonom predpísanej lehoty na podanie sťažnosti (§ 187 Trestného poriadku) u všetkých oprávnených subjektov. V konkrétnom prípade sťažovateľky uplatnila sťažnosť hneď po vyhlásení prvostupňového rozhodnutia samotná sťažovateľka. Povinnosťou okresného súdu však bolo, tak ako mu to ukladá zákon, počkať na uplynutie lehoty troch dní (plynúcej od oznámenia rozhodnutia) aj u prokurátora ako oprávneného subjektu (ktorý by potenciálne mohol napadnúť vydané rozhodnutie okresného súdu, aj keď bola sťažovateľka vzatá do väzby, ak by nesúhlasil napr. s odôvodnením väzobných dôvodov, prípadne s inými relevantnými otázkami riešenými v rozhodnutí). Okresný súd teda zásadne nemohol postupovať podľa predstáv sťažovateľky a aplikovať ustanovenie § 190 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré je vo vzťahu k citovaným ustanoveniam § 190 ods. 2 Trestného poriadku úpravou špeciálnou, aplikovateľnou iba na špecifické, v ňom uvedené prípady väzobných vecí, medzi ktoré nepatrí posudzovaný prípad sťažovateľky.

16. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd postupoval v súlade s čl. 17 ods. 3 ústavy, keď vypočul sťažovateľku a rozhodol o jej väzbe v určenej lehote a následne v súlade s relevantnou právnou úpravou, ktorá sa vzťahovala na väzobnú vec sťažovateľky (§ 190 ods. 2 Trestného poriadku), keď počkal jednak na uplynutie zákonom predpísanej lehoty

na podanie sťažnosti (§ 187 Trestného poriadku) u všetkých oprávnených subjektov, ako aj na doručenie písomného odôvodnenia sťažnosti sťažovateľky, ktoré predložila okresnému súdu až 13. júna 2018, pričom v ústavne akceptovateľnej dobe (s odstupom jedného týždňa) predložil spisový materiál spolu so sťažnosťou na rozhodnutie krajskému súdu.

17. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03). Vzhľadom na záver ústavného súdu uvedený v predchádzajúcom bode rozhodnutia kvalifikuje ústavný súd sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd kvalifikuje sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

19. Ústavný súd vzhľadom na svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2018